

Stanovisko Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k upravenému návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev (KOM(2006) 213, konečné znenie) a k návrhu nariadenia Komisie (ES, Euratom), ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES, Euratom) č. 2342/2002, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev

(2007/C 94/03)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 286,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej článok 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov ⁽¹⁾,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 41,

so zreteľom na žiadosti o stanovisko, ktoré v súlade s článkom 28 nariadenia (ES) č. 45/2001 zaslala Komisia 18. mája 2006 (k upravenému návrhu rozpočtového nariadenia) a 4. júla 2006 (k návrhu vykonávacích predpisov),

PRIJAL TOTO STANOVISKO:

I. ÚVOD

1. Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽³⁾ (ďalej len „RN“), stanovuje právne základy reformy finančného hospodárstva. Komisia v decembri 2002 po rozsiahlych konzultáciách s inštitúciami prijala vykonávacie predpisy k RN (ďalej len „VP“). Obe nariadenia, ktoré sa vzťahujú na všetky inštitúcie, nadobudli účinnosť 1. januára 2003.
2. Upravený návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽⁴⁾, (ďalej len „návrh RN“) prijatý v roku 2006, sa predkladá s cieľom splniť článok 184 RN, ktorý si vyžaduje revíziu rozpočtového nariadenia každé tri roky

alebo vždy, keď sa to ukáže ako potrebné. Hlavným cieľom návrhu RN je zlepšiť účinnosť a transparentnosť pravidiel tým, že sa nastolí lepšia rovnováha medzi nákladmi na kontrolu a existujúcimi finančnými rizikami pri zachovaní vysokej úrovne ochrany finančných prostriedkov Spoločenstva. O upravenom návrhu RN sa dosiahla dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou koncom novembra 2006. V tomto stanovisku sa zohľadňuje toto znenie ⁽⁵⁾.

3. V záujme urýchlenia legislatívneho procesu Komisia iniciatívne predložila návrh nariadenia Komisie (ES, Euratom), ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES, Euratom) č. 2342/2002, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽⁶⁾ (ďalej len „návrh VP“). O týchto dvoch návrhoch sa konzultovalo s EDPS.

4. EDPS sa domnieva, že je dôležité analyzovať návrhy, pretože budú mať vplyv na spôsob zaobchádzania s niektorými osobnými údajmi fyzických osôb súvisiacimi s finančnými aktivitami. Ako jeden z hlavných bodov návrhov Komisia predpokladá vytvorenie a fungovanie spoločnej centrálnej databázy pre všetky inštitúcie a orgány, ktorá bude obsahovať údaje o záujemcoch a uchádzačoch, ktorí sa nachádzajú v špecifickej situácii vylúčenia z dôvodu podvodu, a ktorá umožní výmenu informácií z databázy medzi orgánmi na rôznych úrovniach. EDPS zdôrazňuje, že predpokladaná centrálna databáza, ktorá by obsahovala zoznam záujemcov a uchádzačov, ktorí sa ocitli v jednej zo situácií uvedených v článkoch 93, 94, 96 ods. 1 písm. b) a 96 ods. 2 písm. a) rozpočtového nariadenia, existovala už pred jeho úpravou ⁽⁷⁾. Existujúca databáza sa opiera o používanie varovania na rôznych úrovniach (1, 2, 3, 4, 5a a 5b), ktoré sa líšia podľa účinku na záujemcov a uchádzačov. Existujúca databáza, ktorú na inštitucionálnej úrovni vyvinula Komisia, má však širší rozsah ako ten, ktorý sa predpokladá v návrhu rozpočtového nariadenia (ktorý sa vzťahuje len na varovania na úrovni 5). Centrálna databáza a ostatné aspekty návrhov si z hľadiska ochrany údajov vyžadujú podrobnú analýzu.

⁽⁵⁾ Článok 95 ods. 3 bod 2 sa z upraveného návrhu vypustil, čím sa znenie z hľadiska ochrany údajov zlepšilo.

⁽⁶⁾ SEK(2006) 866, konečné znenie.

⁽⁷⁾ Analýza súčasnej situácie sa nachádza v predbežnom stanovisku EDPS k systému včasného varovania Komisie. 6. december 2006, k dispozícii na stránke: www.edps.europa.eu.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ KOM(2006) 213, konečné znenie – 2005/0090 (CNS).

Konzultácie s EDPS

5. V zmysle článku 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „nariadenie (ES) č. 45/2001“) zaslala Komisia návrh RN a VP EDPS so žiadosťou o stanovisko. So zreteľom na záväznú povahu článku 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 víta EDPS výslovný odkaz na túto konzultáciu v preambule návrhov.

II. ANALÝZA NÁVRHOV

6. Komisia, ktorá zodpovedá za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie a všetkých ostatných finančných prostriedkov, ktoré spravujú Spoločenstvá, má povinnosť bojovať proti podvodom a akýmkoľvek iným protiprávnym konaniam, ktoré poškodzujú finančné záujmy Spoločenstiev. V návrhu RN a VP sa pre Komisiu stanovili nové povinnosti, ktoré sa v súvislosti s hospodárením s finančnými prostriedkami Spoločenstva týkajú zadávania zákaziek a udeľovania grantov tretím stranám. Vzhľadom na to, že tieto návrhy stanovujú pravidlá na zabezpečenie ochrany finančných záujmov Spoločenstva, je nevyhnutné, aby sa zároveň pri spracovávaní osobných údajov náležite zaručili práva na ochranu údajov a súkromie dotknutých osôb.

II.1. Transparentnosť

7. EDPS uznáva, že sa v návrhoch posilňujú dôležité zásady týkajúce sa riadneho finančného riadenia a že sa zavádzajú alebo posilňujú aj nové zásady. EDPS napríklad konštatuje, že v odôvodnení (1) návrhu RN sa uvádza, že „predovšetkým je potrebné posilniť transparentnosť, a to prostredníctvom ustanovenia o informáciách o príjemcoch finančných prostriedkov Spoločenstva“. Táto zásada sa ďalej rozpracúva v článku 30 ods. 3 a článku 53 RN.
8. Tieto ustanovenia, ktoré sa týkajú zásady transparentnosti, zavádzajú zverejnenie príjemcov finančných prostriedkov z rozpočtu. EDPS podporuje zahrnutie tejto zásady za predpokladu dodržiavania smernice 95/46/ES a nariadenia 45/2001, ale chce zdôrazniť, že pri zverejňovaní osobných údajov sa má dodržiavať aktívny prístup k právam dotknutých osôb⁽⁸⁾. Tento aktívny prístup by mohol znamenať informovanie dotknutých osôb vopred, v čase zberu osobných údajov, o tom, že tieto údaje by sa mohli zverejniť,

a zaručenie dodržania práv dotknutých osôb na prístup k údajom a ich právo namietat. Táto zásada by sa mala uplatniť aj pri následnom zverejnení príjemcov (článok 169 vykonávacích predpisov).

II.2. Centrálna databáza systému včasného varovania (EWS)

9. V článku 95 návrhu RN sa stanovuje, že v súlade s predpismi Spoločenstva o ochrane osobných údajov Komisia zriadi a bude prevádzkovať centrálnu databázu, ktorá bude obsahovať podrobné údaje o záujemcoch a uchádzačoch, ktorí sa nachádzajú v jednej zo situácií uvedených v článkoch 93, 94⁽⁹⁾, 96 ods. 1 písm. b) a 96 ods. 2 písm. a). Ako bolo spomenuté v úvode, táto nová verzia článku 95, ktorá zdôrazňuje vedúcu úlohu Komisie, podstatne nemení existujúcu, doteraz zaužívanú prax (v článku 95 RN sa ustanovuje, že každá inštitúcia EÚ má vlastnú centrálnu databázu). Inštitúcie⁽¹⁰⁾ v súčasnosti skutočne nemajú samostatnú databázu, ale používajú počítačovú databázu Európskej komisie, s ktorou si vymieňajú informácie⁽¹¹⁾. S touto databázou sa zaobchádza postupom uvedeným v rozhodnutí Komisie o systéme včasného varovania (EWS)⁽¹²⁾. Komisia sústreďuje všetky dôležité informácie a zohráva úlohu hlavného styčného bodu medzi všetkými zúčastnenými inštitúciami.

10. V článku 95 návrhu RN sa tiež stanovuje, že táto databáza je spoločná pre všetky inštitúcie, výkonné agentúry a subjekty uvedené v článku 185 RN. V dohodnutom znení rozpočtového nariadenia sa v článku 95 ďalej stanovuje, že orgány členských štátov a tretích krajín a iné subjekty, ktoré sa zúčastňujú na plnení rozpočtu, poskytnú príslušnému povolujuúcemu úradníkovi informácie o záujemcoch a uchádzačoch, ktorí sú v jednej zo situácií uvedených v článku 93 ods. 1 písm. e) (t. j. rozsudok, ktorý má účinnosť *res judicata*). Tieto informácie sa oznamujú, ak konanie dotknutého hospodárskeho subjektu poškodilo finančné záujmy Spoločenstiev (článok 95 ods. 2). Dôsledky účasti takýchto subjektov sa analyzujú nižšie.

⁽⁹⁾ V článkoch 93 a 94 (vykladá sa spolu s článkom 114 ods. 2) sa stanovuje povinnosť vylúčiť z účasti na postupe verejného obstarávania alebo zadávania zákaziek tretie strany, ktoré sa nachádzajú v jednej zo situácií uvedených v článku 93 RN, alebo zakázať zadať zákazku alebo udeliť grant tretím stranám, ktoré sú predmetom konfliktu záujmov alebo ktoré sú zodpovedné za uvedenie do omylu pri poskytovaní informácií, ktoré si vyžiadal verejný obstarávateľ ako podmienku účasti na postupe verejného obstarávania alebo zadania zákazky.

⁽¹⁰⁾ Článok 1 RN: Na účely RN sa za inštitúcie Spoločenstva považujú aj Hospodársky a sociálny výbor, Výbor regiónov, ombudsman a európsky dozorný úradník pre ochranu údajov.

⁽¹¹⁾ Pozri stanovisko EDPS k predbežnej kontrole systému včasného varovania Európskeho súdneho dvora, ktoré sa má zverejniť na našej internetovej stránke.

⁽¹²⁾ C(2004) 193/3 zmenené a doplnené korigendom C(2004)517 a naposledy zmenené a doplnené vnútornými predpismi z roku 2006. Pozri: http://ec.europa.eu/budget/library/sound_fin_mgt/ews_decision_en.pdf.

⁽⁸⁾ Pozri články 11 – 13 a 18 nariadenia 45/2001. K pojmu *aktívny prístup* pozri: Podkladový materiál EDPS: prístup verejnosti k dokumentom a ochrana údajov, 12. júl 2005, k dispozícii na: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/21>

11. EDPS súhlasí so zásadou centrálnej databázy záujemcov a uchádzačov, ktorí sa nachádzajú v jednej zo situácií uvedenej v článkoch 93, 94, 96 ods. 1 písm. b) a 96 ods. 2 písm. a), na základe cieľov spracovania údajov, ktoré sa uvádzajú v RN. Týmto cieľmi sú posilnenie účinnosti, zlepšenie ochrany finančných záujmov Spoločenstiev a zabezpečenie obehu informácií s obmedzeným prístupom, ktoré sa týkajú tretích strán.
12. Aj keď sa však centrálna databáza a rozsiahle systémy používajú v dnešnej dobe čoraz častejšie, EDPS sa domnieva, že potreba takejto databázy sa musí v každom prípade náležite a starostlivo posúdiť a ak sa takáto databáza vytvorí, musia sa zaviesť osobitné záruky v zmysle zásad ochrany údajov. To je potrebné, aby sa vyhlo neodôvodnenému zásahu do ochrany osobných údajov. Každý návrh, ktorý predpokladá vytvorenie centrálneho archívu osobných údajov, má podľa názoru EDPS dodržiavať a konkrétne naplňovať európsky regulačný rámec ochrany údajov. Napríklad, pre spracovanie osobných údajov európskymi inštitúciami sú najdôležitejšie články 4 (kvalita údajov), 5 (zákonnosť spracovania) a 10 (spracovanie osobitných kategórií údajov) nariadenia 45/2001.
13. EDPS okrem toho zdôrazňuje, že osobné údaje by sa mali zhromažďovať na legitímne účely (článok 4 ods. 1 písm. b) nariadenia 45/2001). V tejto súvislosti sa EDPS domnieva, že zavedenie systému varovania pred určitou osobou môže mať vážny nepriaznivý vplyv na dotknutú osobu, a preto ak je s cieľom ochrániť finančné záujmy a povesť Spoločenstiev založenie takéhoto systému v legitímnom záujme inštitúcií a orgánov, musia sa na zachovanie legitímnych záujmov dotknutej osoby zaviesť osobitné záruky. Týmto zárukami sa zaoberáme ďalej.

II.2.a. Dotknuté osoby

14. Databáza EWS, založená na centrálne validovaných zložkách právnických osôb (ďalej len „LEF“), používa údaje, ktoré tieto zložky obsahujú. LEF je všeobecná databáza, ktorá obsahuje právnické alebo fyzické osoby, ktoré majú (mali) zmluvný a/alebo finančný vzťah s jedným z útvarov Komisie: poskytovateľov služieb, zamestnancov, expertov, príjemcov grantov. V článku 95 návrhu RN sa uvádzajú len záujemcovia a uchádzači, pričom sa tento článok nevzťahuje na zamestnancov, pretože títo nemôžu byť zároveň aj záujemcami a uchádzačmi. EDPS v tomto ohľade navrhuje vyjasniť v návrhu VP vymedzenie záujemcov a uchádzačov, aby sa vyhlo zámene príslušných subjektov.

15. EDPS okrem toho navrhuje, aby sa v článku 134a návrhu VP vyjasnili kategórie subjektov, ktoré sa budú vkladať do databázy. Článok 134a sa vzťahuje na tretie strany, ktoré sa v LEF nazývajú tiež právnické subjekty, čo sú buď fyzické alebo právnické osoby. V návrhu sa okrem toho predpokladá aj tretia kategória v tom zmysle, že informácie sa môžu týkať aj fyzických osôb, ktoré majú právomoc na zastupovanie, rozhodovanie alebo kontrolu nad danými právnickými osobami. Z tohto dôvodu sú v systéme zahrnuté v takomto prípade fyzické osoby, ktoré majú právomoc na zastupovanie. V súčasnosti sú v databáze uvedené ako nová, samostatná položka. Bolo by užitočné, aby sa vyjasnili vzťahy a rozdiely medzi právnickými a fyzickými osobami s právomocami na zastupovanie, rozhodovanie a/alebo kontrolu nad danými právnickými osobami.

II.2.b. Aktualizácia informácií v databáze

16. Na základe zásady kvality údajov (článok 4 nariadenia 45/2001) sa vyžaduje, aby údaje boli primerané, podstatné a nie nadbytočné vo vzťahu k účelom, na ktoré sa zhromažďujú⁽¹³⁾. Je zrejmé, že kvalita osobných údajov sa dá zaručiť len vtedy, ak sa pravidelne a náležite kontroluje ich presnosť. Podľa postupu, ktorý sa v súčasnosti uvádza v článku 134a ods. 2 návrhu VP, Komisia pravidelne a prostredníctvom zabezpečeného protokolu poskytuje validované údaje z databázy určeným osobám v inštitúciách, výkonných agentúrach, orgánoch a subjektoch uvedených v odseku 1. Tento navrhovaný harmonogram nie je jasný. EDPS si uvedomuje, že sa zvažujú aj iné možnosti, medzi ktoré patrí aj nepretržité poskytovanie údajov. Toto však nestačí. Podľa názoru EDPS sa naozaj musí centrálna databáza aktualizovať často, a frekvencia aktualizácie musí byť štruktúrovaná a musí dodržiavať presné časové intervaly (mesačné alebo týždenné prenosy by pomohli zaručiť presnosť a včasnú aktualizáciu).

II.2.c. Správa a bezpečnosť

17. Centrálna databáza sa musí primerane chrániť. Riadenie a dodržiavanie optimálneho stupňa bezpečnosti centrálnej databázy predstavuje základnú požiadavku na zaručenie primeranej ochrany osobných údajov uložených v databáze a jej aktualizáciu. S cieľom získať takýto uspokojivý stupeň ochrany sa musia zaviesť riadne zabezpečovacie mechanizmy na zvládnutie možného rizika súvisiaceho s infraštruktúrou systému a so zúčastnenými osobami.

⁽¹³⁾ V systéme EWS sú tieto informácie: meno a adresa fyzickej osoby – typ varovania EWS. Dátum začiatku – dátum ukončenia aktívneho varovania – útvar Komisie, ktorý žiadal vyznačiť EWS.

18. V tomto ohľade je EDPS toho názoru, že sa musí zaviesť konzistentný systém výberu povoluujúcich úradníkov, ktorý umožní primeranú ochranu informácií uložených v centrálnej databáze a jej nenarušiteľnosť. Aj keď článok 134a predpokladá výber a vymedzenie úloh povolujuceho úradníka zodpovedného za požiadanie o vykonanie záznamu v databáze a za prijímanie validovaných údajov, ktoré sa nachádzajú v databáze, tento postup sa predpokladá len pre inštitúcie, výkonné agentúry alebo orgány uvedené v článku 185 RN a pre Komisiu je zavedený rozhodnutím Komisie o systéme včasného varovania. V súvislosti so situáciou v členských štátoch, tretích krajinách alebo medzinárodných organizáciách sa neočakáva žiadne konkrétne pravidlo. Táto situácia môže viesť k nesúladu v oblasti ochrany sprístupnených údajov.
19. EDPS odporúča, aby sa do doplňujúcich správnych predpisov zahrnuli ustanovenia o spôsobe poskytovania prístupu k údajom úradom a orgánom členských štátov, tretím krajinám a medzinárodným organizáciám, ako aj o rozsahu údajov, ku ktorým je možné mať prístup. EDPS naozaj považuje za dôležité, aby sa nielen zaručila bezpečnosť informácií uložených v databáze, ale aj to, aby sa informácie zasielali príslušným a splnomocneným orgánom a v rámci nich výhradne príslušným úradníkom.
- II.2.d. *Výmena údajov*
20. EDPS oceňuje založenie jediného ústredného prístupového bodu k databáze, ktorý koordinuje Komisia. Návrh RN okrem toho rozširuje rozsah pôsobnosti súčasného EWS, keďže sa očakáva prístup viacerých úradov a orgánov ako v predchádzajúcom znení. Návrh RN preto predpokladá rôzne situácie, pokiaľ ide o prístup k informáciám. Tieto situácie sa týkajú rôznych úradov a orgánov a musia sa analyzovať samostatne. EDPS konštatuje, že z hľadiska ochrany údajov vedie takéto právo prístupu k databáze, poskytnuté rôznym orgánom, k prenosu údajov každému jednému dotknutému orgánu, a to aj napriek tomu, že údaje spravuje Komisia. Preto sa analýza musí vykonať na základe článkov 7, 8 a 9 nariadenia 45/2001, ktoré sa zaoberajú prenosmi údajov.
21. V návrhu RN sa rozlišuje medzi dvoma typmi prenosu údajov. Prvý sa týka prenosu údajov v rámci inštitúcií a orgánov Spoločenstva alebo medzi nimi. Druhý sa vzťahuje na právo na prístup členských štátov a tretích krajín alebo medzinárodných orgánov. Na účely tohto stanoviska vypracuje EDPS samostatnú analýzu situácie pre členské štáty a situácie pre tretie krajiny alebo medzinárodné orgány, pretože aj nariadenie 45/2001 sa na ne vzťahuje oddelene.
22. Na prvú situáciu sa vzťahuje článok 95 odsek 1 návrhu RN, ktorý stanovuje, že databáza, ktorú vytvorí a prevádzkuje Komisia, je pre inštitúcie, výkonné agentúry a orgány uvedené v článku 185 RN spoločná. EDPS zdôrazňuje, že pri prenose osobných údajov v rámci inštitúcií alebo orgánov Spoločenstva alebo medzi nimi sa uplatňuje článok 7 nariadenia 45/2001. EDPS preto pripomína, že príjemca tieto údaje spracúva len na účely, na ktoré sa mu zaslali.
23. Na prístup členských štátov, tretích krajín a medzinárodných organizácií sa vzťahuje druhá záležitosť článku 95 ods. 2 návrhu RN. Tieto majú prístup k informáciám v databáze a pri zadávaní zákaziek súvisiacich s plnením rozpočtu ich môžu na vlastnú zodpovednosť zohľadniť, ak je to potrebné. V návrhu sa preto predpokladá automatický prístup k databáze v rámci zadávania zákaziek súvisiacich s plnením rozpočtu.
24. EDPS zdôrazňuje, že keď sú príjemcami príslušných údajov členské štáty, uplatňuje sa článok 8 nariadenia 45/2001. Tento článok sa zaoberá prenosom osobných údajov iným príjemcom ako inštitúciám a orgánom Spoločenstva, na ktorých sa uplatňuje smernica 95/46/ES. V tomto prípade sa pravdepodobne dodrží článok 8 písm. a), pretože údaje sú „nevyhnutné“ na plnenie úloh realizovaných príjemcami vzhľadom na spôsob, akým sa Komisia rozhodla plniť rozpočet. Okrem toho, všetky tieto orgány konajú na základe vnútroštátneho právneho predpisu, ktorým sa vykonáva smernica 95/46, a s cieľom plniť európsky rozpočet.
25. Pokiaľ ide o tretie krajiny a medzinárodné organizácie, uplatňuje sa článok 9 nariadenia 45/2001⁽¹⁴⁾. Článok 9 ods. 1 zakazuje prenos osobných údajov iným príjemcom, ako sú inštitúcie a orgány Spoločenstva, ktorí nepodliehajú vnútroštátnemu právu prijatému podľa smernice 95/46/ES, pokiaľ sa nezabezpečí primeraná úroveň ochrany v krajine príjemcu alebo v rámci prijímajúcej medzinárodnej organizácie a údaje sa neprenášajú výhradne na to, aby sa mohli vykonávať úlohy v právomoci prevádzkovateľa. Nariadenie 45/2001 umožňuje odchýlky, ktoré sa vzťahujú na zadávanie zákaziek v súvislosti s plnením rozpočtu. EDPS však zdôrazňuje, že tieto výnimky sa nemajú vykladať všeobecne. V prípade štruktúrovaných prenosov je vhodnejšie zabezpečiť primerané ochranné záruky. Prenosy z centrálnej databázy patria medzi štruktúrované prenosy, a preto by sa vo vykonávacích predpisoch mala stanoviť potreba záruk, napríklad zmluvné ustanovenia v dohodách o grantoch z EÚ.

⁽¹⁴⁾ Článok 9 je porovnateľný s článkami 25 a 26 smernice 95/46/ES.

26. Okrem toho tretie krajiny nedostávajú len údaje z centrálnej databázy podľa článku 95 RN. Článok 134a VP predpokladá aj prijímanie údajov od tretích krajín a medzinárodných organizácií a v tomto rozsahu Komisii tretie krajiny a medzinárodné organizácie potvrdzujú, že informácie boli získané a poskytnuté v súlade s pravidlami o ochrane osobných údajov. EDPS v tejto súvislosti zdôrazňuje význam zásady kvality údajov pri medzinárodných prenosoch údajov. Musí sa zabezpečiť dodržiavanie ustanovení nariadenia 45/2001 o presnosti a aktualizácii údajov, ktoré sa poskytujú Komisii a vkladajú do databázy. Preto bude pri uzatváraní dohôd o poskytnutí finančných prostriedkov dôležité vymedziť údaje, ktorých sa to týka, a záruky ich kvality. Potreba týchto záruk by sa mala premietnuť aj do vykonávacích predpisov.

II.2.e. Práva záujemcov a uchádzačov

27. Záruky týkajúce sa správy osobných údajov v centrálnej databáze budú osožné aj pre záujemcov a uchádzačov registrovaných v centrálnej databáze. Tieto záruky by sa mali predovšetkým zakotviť v právach dotknutých osôb na informácie a prístup k údajom, ktoré sa ich týkajú.

28. Na právo na informácie sa vzťahuje článok 134a ods. 1 pododsek 3 návrhu VP. EDPS sa však domnieva, že znenie tohto pododseku by sa malo preskúmať a vykladať takto: „Inštitúcie, výkonné agentúry, úrady a orgány uvedené v článku 95 ods. 1 a 2 rozpočtového nariadenia osvedčia Komisii, že informácie boli získané a poskytnuté v súlade s pravidlami o ochrane osobných údajov a že dotknutá tretia strana bola o ich poskytnutí informovaná.“ EDPS zdôrazňuje, že nariadenie 45/2001 sa vzťahuje na inštitúcie, výkonné agentúry a orgány, avšak na členské štáty sa uplatňujú vnútroštátne právne predpisy, ktorými sa vykonáva smernica 95/46/ES. Na vnútroštátnej úrovni však môžu vzniknúť problémy vtedy, ak tretia krajina nezabezpečí svojim občanom právo na informácie. EDPS si myslí, že Komisia by mala zabezpečiť mechanizmus, pomocou ktorého by sa záujemcovia alebo uchádzači dozvedeli o svojom zaradení do centrálnej databázy.

29. EDPS ďalej súhlasí s aktívnym prístupom k právu na informácie⁽¹⁵⁾. V predbežnej kontrole vykonávania systému včasného varovania Súdneho dvora⁽¹⁶⁾ EDPS víta skutočnosť, že všetky tretie strany sa vopred informujú o tom, že Dvor môže použiť ich osobné údaje nielen na vnútorné účely v súvislosti s postupom verejného obstarávania, ale ich môže oznámiť aj iným inštitúciám v súvislosti s článkami 93 a 94 RN a s cieľom ich vloženia do databázy Komisie, ako sa uvádza v článku 95 RN. V takýchto prípadoch je tretia strana už informovaná o možnosti vylúčenia z účasti na verejnom obstarávaní alebo, ak je vložená do

databázy Komisie, o možnosti nezadania zákazky. EDPS v tejto súvislosti oceňuje aj úsilie vynaložené na zabezpečenie dodatočného práva na informácie. Odôvodnenie (36) návrhu RN sa, napríklad, zaoberá právom na informácie, ktoré sa majú po zadaní zákazky poskytnúť neúspešným uchádzačom. Ako už bolo v tomto stanovisku zdôraznené, EDPS navrhuje, aby všetky dotknuté inštitúcie, úrady a orgány dodržiavali tento postup a aby sa uviedol v návrhu VP.

30. Článok 13 nariadenia 45/2001 stanovuje právo dotknutej osoby na prístup k údajom, ktoré prevádzkovatelia spracovávali. V záujme uplatňovania tohto práva by sa preto malo vo vykonávacích predpisoch stanoviť, že každá tretia strana, ktorej údaje sa vložia do databázy, má právo na prístup k týmto údajom a že toto právo sa môže obmedziť len z dôvodov uvedených v článku 20 nariadenia 45/2001. Právo na prístup okrem toho úzko súvisí s už uvedeným aktívnym prístupom v tom zmysle, že osoby, ktoré nevedia o svojom zaradení do databázy, si predovšetkým nemôžu toto svoje právo uplatniť.

II.2.f. Potreba predbežnej kontroly

31. Podľa článku 27 ods. 2 písm. b) nariadenia 45/2001 pravdepodobne predstavujú operácie spracovania určené na zhodnotenie osobných aspektov týkajúcich sa dotknutej osoby vrátane jej schopností, efektívnosti a správania osobitné riziká, pokiaľ ide o práva tejto dotknutej osoby. To isté platí aj vtedy, ak ide o spracovanie údajov s cieľom pozbaviť osoby práva, odprieť im výhody alebo ich vylúčiť zo zákazky (článok 27 ods. 2 písm. d).

32. Európska komisia a Európsky súdny dvor požiadali v čase prijatia tohto stanoviska EDPS o predbežnú kontrolu systému včasného varovania na základe platného znenia RN. Keďže nové znenie RN zavádza úpravy v spravovaní databázy týkajúce sa vytvorenia a prevádzkovania spoločnej databázy, ku ktorej budú mať prístup členské štáty, tretie krajiny a medzinárodné organizácie a do ktorej budú tieto zasielať údaje, EDPS toto nové znenie považuje za podstatnú zmenu, na ktorú sa vzťahuje článok 27 nariadenia 45/2001. Preto vtedy, keď Komisia podnikne kroky smerujúce k vykonávaniu nového právneho rámca, EDPS predbežne skontroluje celý systém.

III. LEHOTY NA UCHOVÁVANIE A KONTROLA PLNENIA ROZPOČTU

33. Aj keď sa súčasné úpravy, ktoré sú súčasťou týchto návrhov, týčto tém nedotýkajú, EDPS by rád využil príležitosť na zdôraznenie ustanovenia, ktorým sa zaoberal počas predchádzajúcich predbežných kontrol súvisiacich s rozpočtom.

⁽¹⁵⁾ Pozri zásadu transparentnosti vyššie.

⁽¹⁶⁾ Bude čoskoro uverejnené na našej internetovej stránke: www.europa.edps.eu

Platný rámec

34. Článok 49 súčasných VP o vedení podporných dokumentov povolujúcimi úradníkmi stanovuje, že „systémy a postupy hospodárenia, ktoré sa týkajú vedenia pôvodných podporných dokumentov musia zabezpečiť: (...) d) uchovávanie takýchto dokumentov aspoň počas piatich rokov od dátumu, kedy Európsky parlament udelí absolútorium pre rozpočtový rok, ktorého sa tieto dokumenty týkajú. Dokumenty týkajúce sa operácií, ktoré nie sú natrvalo ukončené, sa musia viesť dlhšie, ako je uvedené v prvom pododseku písmeno d), to znamená do konca roka, ktorý nasleduje po roku, v ktorom boli tieto operácie ukončené.“
35. Pokiaľ ide o uchovávanie podporných dokumentov, táto zásada tak, ako je stanovená vo VP, umožňuje na účely udelenia rozpočtového absolútoría pre výkazy európskych inštitúcií a orgánov uchovávať dokumenty prípadne až do 7 rokov.
36. Podporné dokumenty, ktoré uchovávajú povolujúci úradníci, môžu obsahovať osobné údaje a v tomto rozsahu sa uplatňujú aj zásady o uchovávaní osobných údajov stanovené v nariadení 45/2001 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov.
37. Článok 4 ods. 1 písm. c) nariadenia 45/2001 vo všeobecnosti stanovuje, že osobné údaje musia byť primerané, podstatné a nie nadbytočné vo vzťahu k účelom, na ktoré sa zhromažďujú a/alebo ďalej spracovávajú. Článok 4 ods. 1 písm. e) tohto nariadenia ďalej stanovuje, že osobné údaje sa môžu uchovávať vo forme, ktorá umožňuje identifikáciu dotknutých osôb po obdobie nie dlhšie, ako je nevyhnutné na účel, na ktorý boli zhromaždené alebo ďalej spracované.
38. Článok 37 tohto nariadenia stanovuje konkrétne pravidlá pre uchovávanie prevádzkových a účtovných údajov v súvislosti s vnútornými komunikačnými sieťami. Článok 34 vymedzuje tieto siete, ako „telekomunikačné siete alebo koncové zariadenia prevádzkované pod kontrolou inštitúcie alebo orgánu Spoločenstva“. Tento článok sa preto vzťahuje na prevádzkové a účtovné údaje, ktoré sa zhromažďujú vnútornými sieťami inštitúcií alebo orgánov Spoločenstva.
39. Podľa článku 37 ods. 1 sa prevádzkové údaje, ktoré sa spracovávajú a uchovávajú na určenie hovorov a iných spojení v telekomunikačnej sieti, vymažú alebo sa stanú anonymnými po skončení hovoru alebo iného spojenia. Zásadou teda je, že údaje sa majú vymazať hneď, keď nie sú potrebné pre určenie hovoru alebo spojenia.
40. Článok 37 ods. 2 však stanovuje, že prevádzkové údaje ⁽¹⁷⁾ určené v zozname, ktorý schválil EDPS, sa môžu spracovávať na účely telekomunikačného rozpočtu a riadenia prevádzky vrátane overenia oprávneného užívania telekomunikačných systémov. Musia sa vymazať alebo stať anonymnými čo najskôr, avšak najneskôr do šiestich mesiacov po ich zhromaždení, pokiaľ ich nie je potrebné uchovávať po dlhšie obdobie na určenie, uplatnenie alebo ochranu práva

v právnom nároku, o ktorom prebieha súdne konanie. Ak uplynie obdobie šiestich mesiacov bez začatia konania, prevádzkové údaje sa musia vymazať alebo stať anonymnými. Ak sa v rámci tohto obdobia začalo súdne konanie, predpísané obdobie sa ním preruší až do skončenia konania a ďalej do skončenia obdobia poskytnutého na podanie odvolania alebo prípadne do skončenia odvolacieho konania. Akékoľvek uchovávanie prevádzkových alebo účtovných údajov na dlhšie obdobie ako týchto šesť mesiacov sa môže odôvodniť len na základe článku 20.

41. Článok 20 nariadenia 45/2001 stanovuje, že v určitých obmedzených prípadoch presne vymedzených v tomto článku sa na okamžité vymazanie prevádzkových údajov v zmysle článku 37 ods. 1 môžu vzťahovať výnimky a obmedzenia. Môžu sa uchovávať predovšetkým prevádzkové údaje, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie prevencie, vyšetrovania, objasňovania a stíhania trestných činov; významného hospodárskeho alebo finančného záujmu členského štátu alebo Európskych spoločenstiev vrátane menových, rozpočtových a daňových záležitostí; ochrany dotknutej osoby alebo práv a slobôd iných osôb. Článok 20 sa, ako výnimka zo zásad ochrany údajov stanovených v nariadení, musí vykladať restriktívne a vzťahuje sa len na jednotlivé konkrétne prípady. Článok 20 ďalej stanovuje len výnimky z okamžitého vymazania prevádzkových údajov, ako sa uvádza v článku 37 ods. 1, a nie z ohraničeného šesťmesačného obdobia, ktoré stanovuje článok 37 ods. 2. Článok 20 preto nemôže slúžiť na odôvodnenie uchovávaní prevádzkových údajov dlhšie ako šesť mesiacov na účely všeobecného auditu, ako sa uvádza v článku 49 VP.

Potreba revízie

42. EDPS preto odporúča, aby sa ustanovenia VP o uchovávaní podporných dokumentov revidovali tak, aby sa zabezpečil súlad so zásadami upravujúcimi ochranu osobných údajov.
43. Informácie uvedené v podporných dokumentoch sa v záujme zabezpečenia dodržiavania týchto zásad musia preskúmať. Podporné dokumenty naozaj obsahujú rôzne úrovne informácií: všeobecné informácie, ktoré majú význam pri udeľovaní rozpočtového absolútoría vrátane prípadného auditu, a podrobné informácie, ktoré ako také nie sú nevyhnutné pre kontrolu plnenia rozpočtu.
44. Ak podporné dokumenty obsahujú osobné údaje, potom by mala platiť všeobecná zásada, že sa môžu spracovávať len tie osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné na účely udelenia rozpočtového absolútoría. Tie dokumenty s osobnými údajmi, ktoré nie sú nevyhnutné na tento účel, by sa mali v maximálnej možnej miere vymazať. Príslušné údaje sa môžu uchovávať len dovtedy, pokiaľ je to nevyhnutné na účely udelenia rozpočtového absolútoría. Obdobie 5 – 7 rokov stanovené v článku 49 VP sa v každom prípade musí považovať za maximálnu časovú lehotu uchovávaní podporných dokumentov.

⁽¹⁷⁾ Účtovné údaje sa v článku 37 ods. 2 výslovne neuvádzajú, ale môžu sa implicitne zahrnúť.

45. Pri uchovávaní podporných dokumentov obsahujúcich podrobné údaje, ako sú prevádzkové údaje, by mala platiť zásada, že tieto prevádzkové údaje by sa mali vymazať, pretože na účely udelenia rozpočtového absolutória nie sú nevyhnutné. Najnižšia úroveň s najpodrobnejšími informáciami, ktorá môže obsahovať prevádzkové údaje, nie je pri predkladaní rôznych úrovni informácií nikdy potrebná, a tieto dokumenty by sa na účely udelenia rozpočtového absolutória nemali uchovávať. S čiastočným spracovaním informácií v podporných dokumentoch, ktoré nepredkladajú informácie na rôznych úrovniach, by sa malo počítať za predpokladu, že na to netreba vynakladať neprimerané úsilie.
46. EDPS by pre lepšiu názornosť rád uviedol príklad rozpočtovania telefonovania v pevnej sieti v inštitúciách. Pokiaľ ide o telefonovanie v pevnej sieti, zásada stanovená v článku 37 znamená, že sa na účely telekomunikačného rozpočtu a riadenia prevádzky vrátane overenia oprávneného používania komunikačných systémov môžu prevádzkové údaje ako napríklad telefónne číslo volajúceho aj volaného a dĺžka telefonického rozhovoru uchovávať najdlhšie 6 mesiacov. Ak sa oprávnené používanie komunikácií náležite overí, všetky prevádzkové údaje by sa mali vymazať alebo stať anonymnými. Ak sa údaje kvôli auditu nákladov na komunikácie v súlade s VP musia uchovávať, žiadne podrobné prevádzkové údaje uchovávať netreba. Jediné dôležité údaje, ktoré sa môžu uchovávať kvôli rozpočtu, súvisia s nákladmi na komunikácie, v ktorých sa neuvádzajú žiadne základné prevádzkové údaje ⁽¹⁸⁾.

Návrhy na úpravu článku 49

47. S cieľom riešiť túto otázku kompatibility navrhuje EDPS vložiť do článku 49 odsek, ktorý stanovuje: „Ak nie sú osobné údaje obsiahnuté v podporných dokumentoch nevyhnutné na účely udelenia rozpočtového absolutória, mali by sa podľa možnosti vymazať. Pokiaľ ide o uchovávanie prevádzkových údajov, článok 37 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 by sa mal v každom prípade dodržiavať.“

IV. ZÁVER

EDPS víta, že bol vyzvaný na poskytnutie stanoviska k týmto návrhom, na základe ktorých sa predpokladá zdravé a transparentnejšie finančné hospodárenie s finančnými prostriedkami Spoločenstva. Víta tiež príležitosť na zdôraznenie niekoľkých konkrétnych aspektov ochrany údajov týkajúcich sa ich vykonávania, najmä v súvislosti so systémom včasného varovania.

Čo sa týka podstaty návrhu, EDPS odporúča:

- Do vykonávacích pravidiel vložiť odkaz na aktívny prístup (predbežné informácie a spätná väzba), ktorý by mali na

základe zásady transparentnosti uplatňovať vo všeobecnosti všetky dotknuté inštitúcie, úrady a orgány.

- Keď sa vytvorí centrálna databáza, musia sa na základe zásad ochrany údajov zaviesť osobitné záruky.
 - V článku 134a vykonávacích pravidiel by sa mal vyjasniť pojem záujemcovia a uchádzači, ako aj kategórie subjektov, na ktorých sa databáza vzťahuje.
 - Vo vykonávacích pravidlách by sa mal uviesť presný časový harmonogram aktualizácií informácií, ktoré sa nachádzajú v databáze.
 - S cieľom vyhnúť sa rozporom sa musí medzi členskými štátmi, úradmi a orgánmi zaviesť systém výberu povolujúcich úradníkov; ich prístup k informáciám, ako aj objem údajov, ku ktorým môžu mať podľa článku 95 ods. 2 prístup, by sa mal vymedziť v doplňujúcich správnych predpisoch.
 - Prenosy osobných údajov z centrálnej databázy sú štruktúrované, a preto by sa vo vykonávacích pravidlách mala stanoviť potreba záruk, napríklad formou zmluvných ustanovení.
 - Ak sa prijímajú údaje z tretích krajín a medzinárodných organizácií, je dôležité vymedziť údaje, ktorých sa to týka, a záruky ich kvality; potreba týchto záruk by sa preto mala zahrnúť do vykonávacích pravidiel.
 - Znenie článku 134a ods. 1 tretia zarážka vykonávacích pravidiel by sa malo revidovať tak, aby sa odkazovalo na inštitúcie, výkonné agentúry, úrady a orgány uvedené v článku 95 ods. 1 a 2 rozpočtového nariadenia.
 - Pokiaľ ide o právo záujemcov a uchádzačov na prístup k údajom, mal by sa zahrnúť odkaz na článok 13 nariadenia 45/2001.
 - S cieľom riešiť otázku súladu s článkom 37 nariadenia 45/2001 navrhuje EDPS vložiť do článku 49 VP nový odsek.
- EDPS, pokiaľ ide o postup:
- odporúča uviesť v preambule návrhu výslovný odkaz na toto stanovisko,
 - keďže sa predpokladanými operáciami spracovania zavedú podstatné zmeny v spravovaní databázy, ktoré sa tak budú riadiť článkom 27 nariadenia 45/2001, EDPS pripomína, že musí predbežne skontrolovať celý systém skôr, ako bude zavedený.

V Bruseli 12. decembra 2006

Peter HUSTINX

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov

⁽¹⁸⁾ Názorný príklad k tomuto sa uvádza v stanovisku EDPS o postupe Európskeho parlamentu TOP 50 (vec 2004-0126).